

Tilfinningar
Samskipti
María A. Tr.

Tilfinningar

- Allir hafa tilfinningar
- Tilfinningar eru alltaf réttar
- Eiga samastað í heilanum eins og vitsmunir
- Möndlungurinn geymir tilfinningalegar minningar og ástríður
- Ennisblöðin (nýbörkurinn) – sér um endurmat á aðstæðum

Tilfinningagreind- Golemann

- Skilgreining hans flokkast í 5 atriði:
- Sjálfsvitund= þekkja eigin tilfinningar
- Sjálfstjórn= hafa stjórn á tilfinningum
- Áhugahvöt= hvetja sjálfan sig
- Þekkja tilfinningar annarra
- Vera fær í samskiptum

Félagsleg færni

- Er að þekkja tilfinningar annarra, að vera fær í samskiptum og að ráða við nánin sambönd.

Grunntilfinningar (Goleman)

- Goleman talar um sjö grunntilfinningar sem hann telur að allar aðrar tilfinningar séu settar saman úr. Þær eru:

❖ Ánægja/gleði	❖ Kærleikur
❖ Undrun	❖ Viðbjóður
❖ Reiði	❖ Ótti
❖ Hryggð	

Ánægja

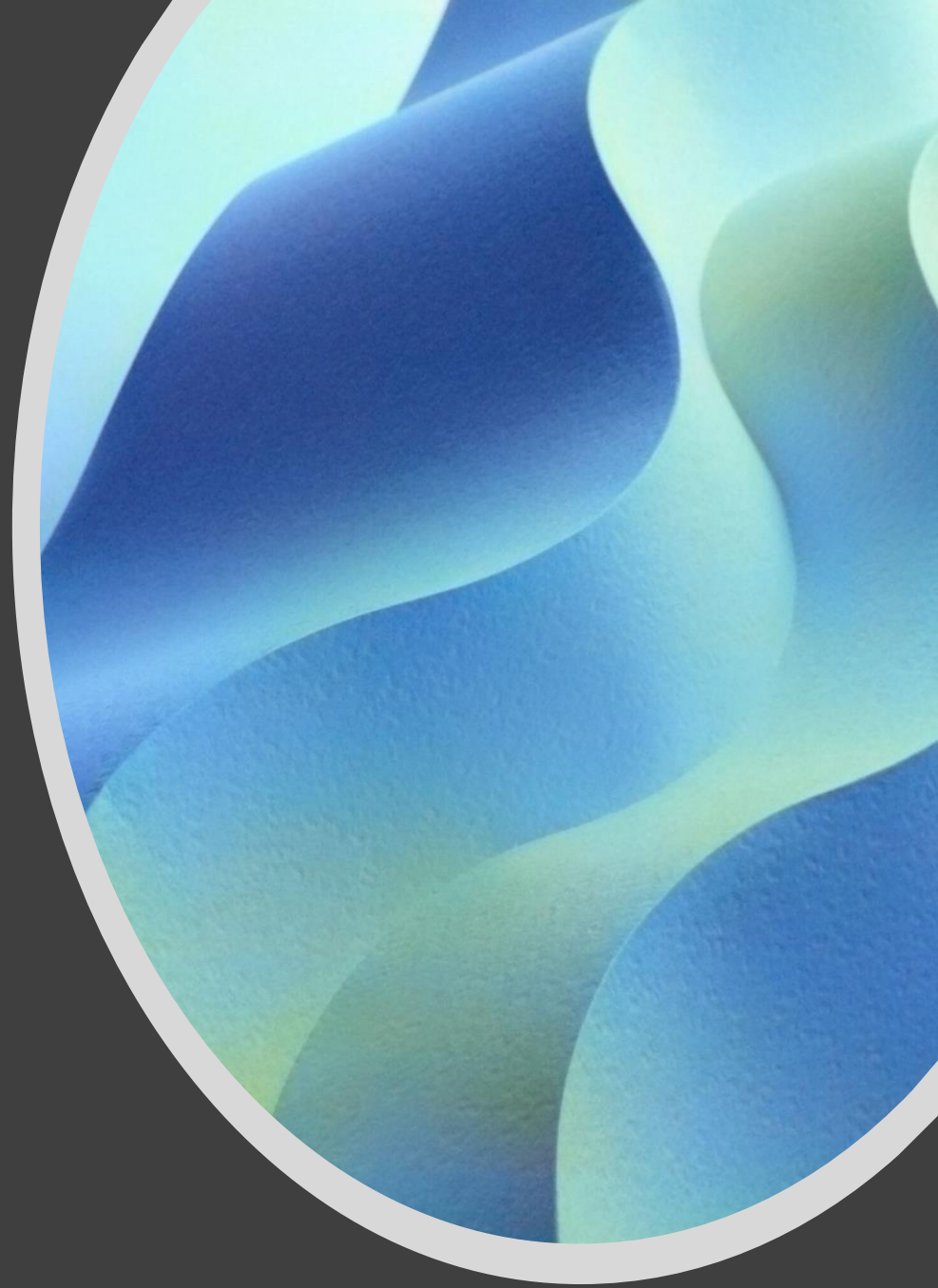
Hvernig sýnir þú ánægju?

Hvernig bregðumst við, við ánægju?

Hvaða hlutir/atburðir vekja hjá okkur
ánægju?

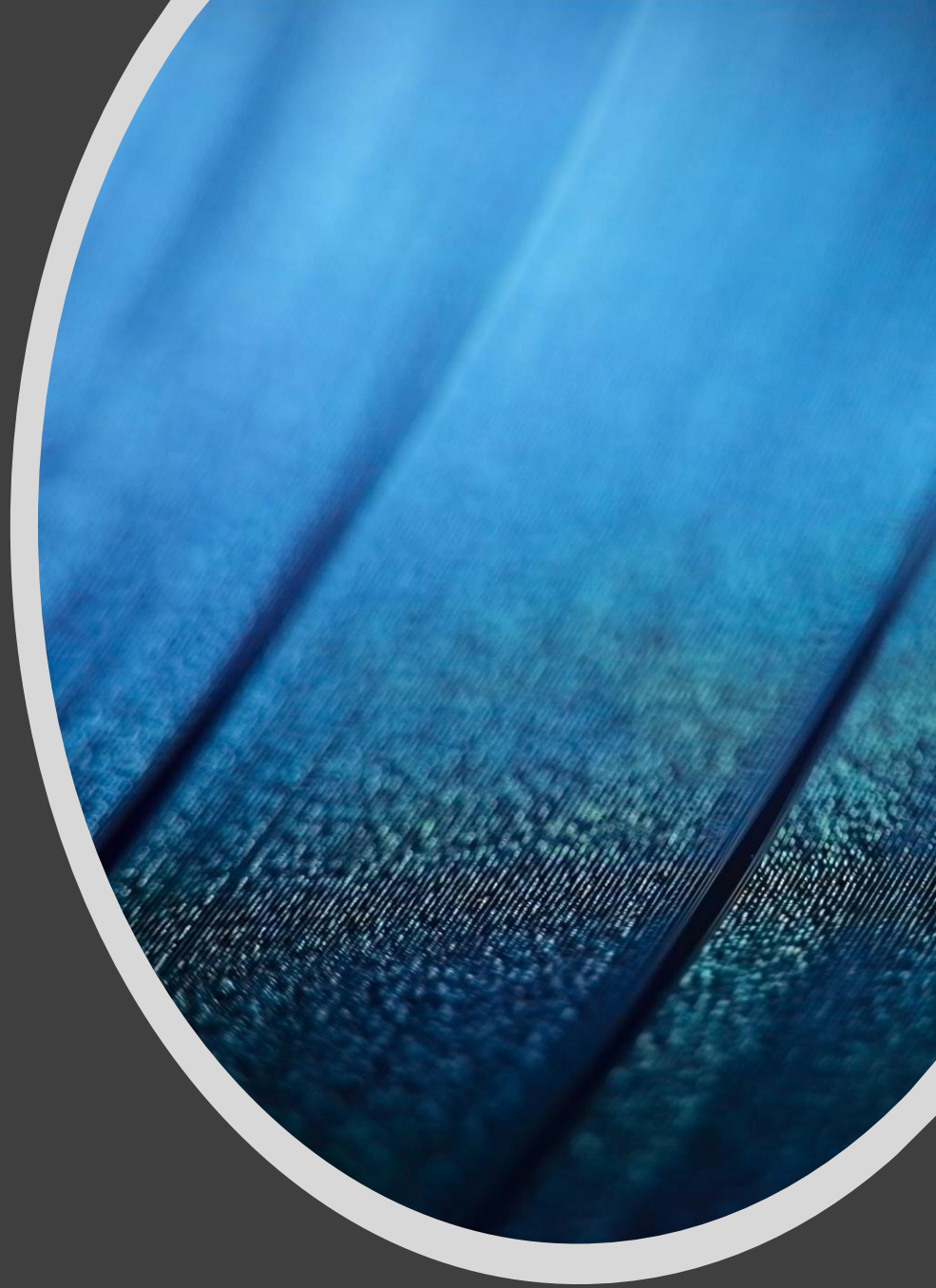

Undrun

Hvernig sýnir þú undrun?

Hvernig bregðumst við, við undrun?

Hvaða hlutir/atburðir vekja hjá okkur undrun?

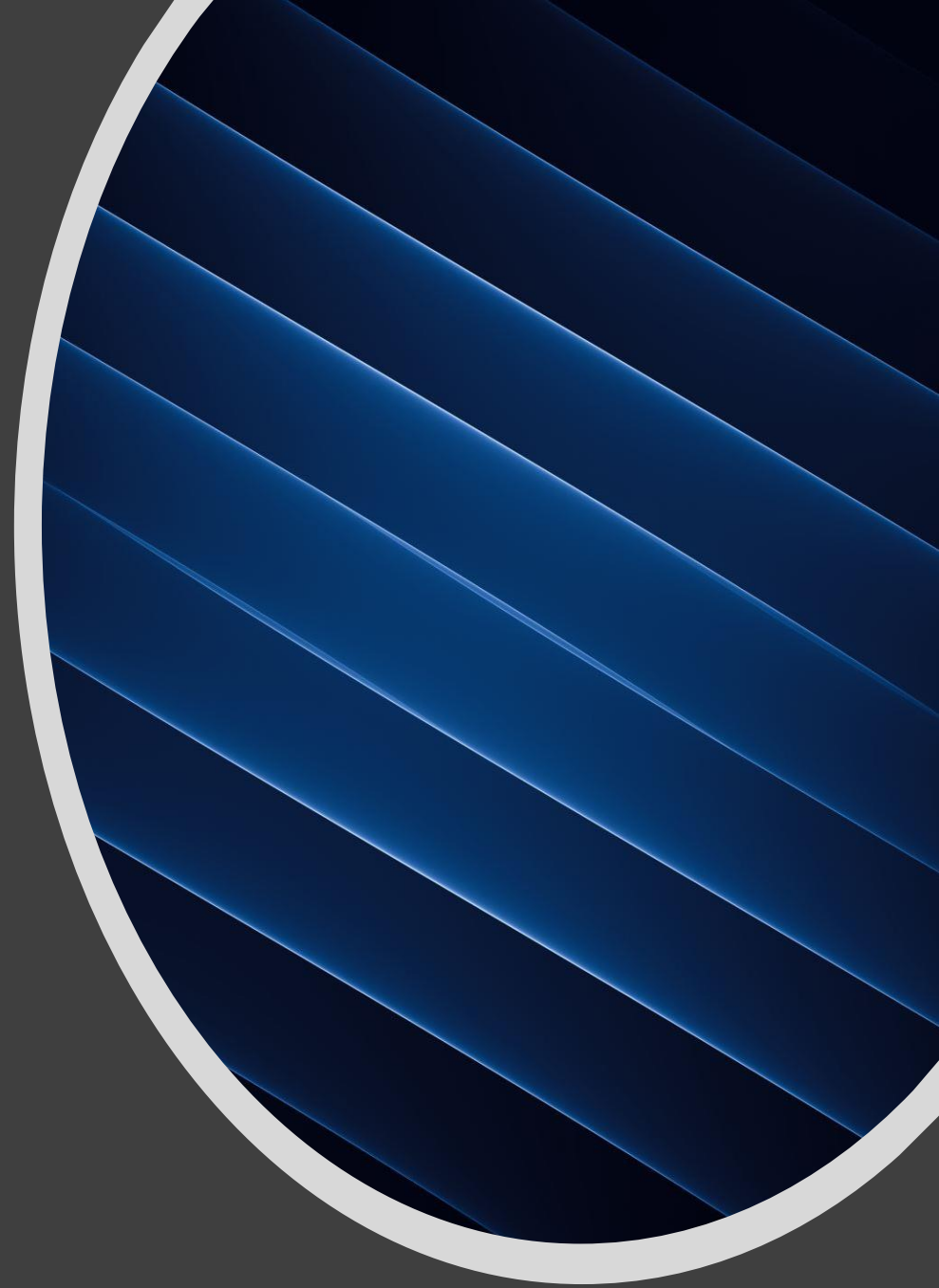

Kærleikur

Hvernig sýnir þú
kærleik?

Hvernig bregðumst
við, við kærleik?

Hvaða
hlutir/atburðir
vekja hjá okkur
kærleik?

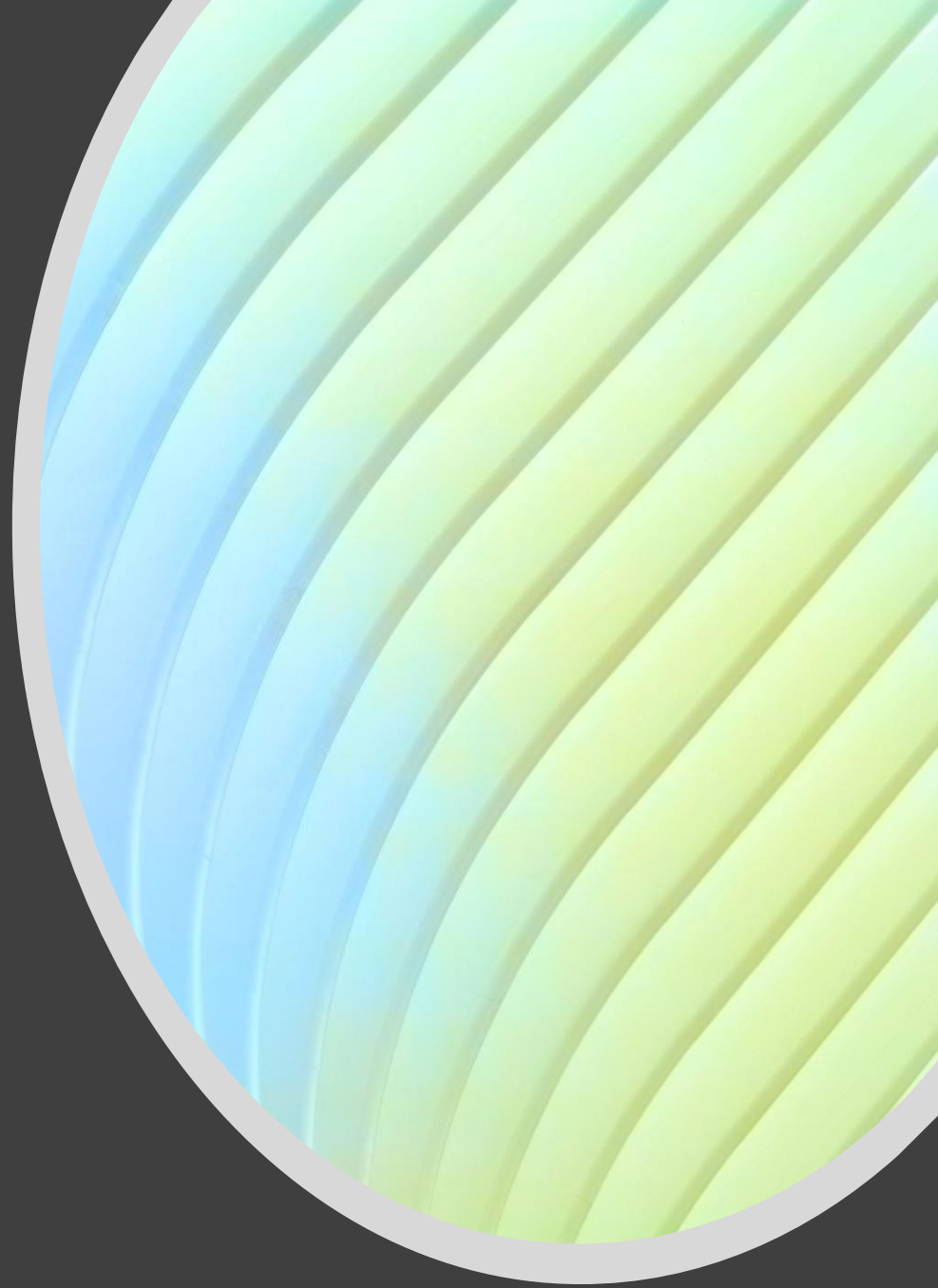

Viðbjóður

Hvernig sýnir þú
viðbjóð?

Hvernig bregðumst
við, við viðbjóði?

Hvaða
hlutir/atburðir
vekja hjá okkur
viðbjóð?

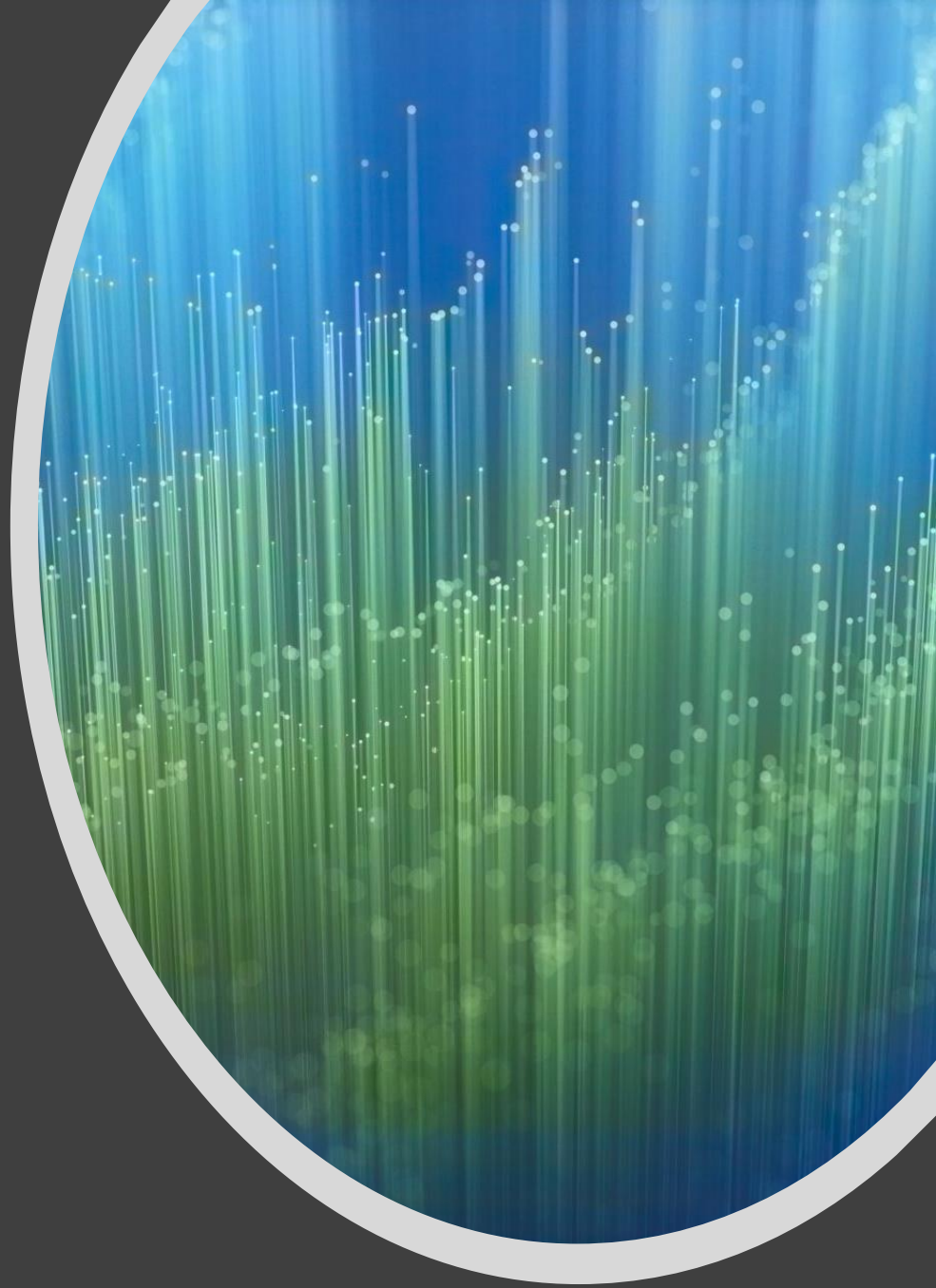

Reiði

Hvernig sýnir þú reiði?

Hvernig bregðumst við, við reiði?

Hvaða hlutir/atburðir vekja hjá okkur reiði?

Ótti

Hvernig sýnir þú ótta?

Hvernig bregðumst við, við ótta?

Hvaða hlutir/atburðir vekja hjá okkur ótta?

Hryggð

Hvernig sýnir þú hryggð?

Hvernig bregðumst við, við hryggð?

Hvaða hlutir/atburðir vekja hjá okkur hryggð?

Hvar finnum
við fyrir
tilfinningum?

- Hjartanu
- Maganum
- Höfðinu
- Bakinu
- Únliðum
- ..... ?

Fleiri tilfinningar og hegðun sem fylgir viðkomandi tilfinningu.

.TILFINNING

.Hneykslun

.Vonbrigði

.Gleði

.Stress

.Samviskubit

.Einmanaleiki

.HEGÐUN

.Svipbrigði

.Andvarp/dæsir

.Bros

.Málæði, skjálfa,

.Samkennd

.Niðurlútur, grátur

Frh.

.Hatur

.Sársauki

.Gremja

.Hungur

.Hömluleysi

.Depurð

.Hamingja

.spenna

.Samanbitnar tennur

.Gretta

.Ópolinmæði

.Óróleiki

.Græðgi

.Grátur

.Útgeislun, bros

.Ör, flýtir sér, kreppir
hnefa

Tilfinningar

- . Tilfinningar hafa áhrif á allt okkar líf; samskipti, lífshamingju og heilsu.
- . Hægt er að lýsa tilfinningum með einu orði.... s.s. Reiði, sorg, hræðslu, óþolinmæði....

Eðli og styrkur tilfinninga

Til að skilja tilfinningar betur er gott að skipta þeim í eðlilegar og yfirþyrmandi

---

Eðlilegar=samræmist aðstæðum vel óháð hvort hún er þæginleg eða óþæginleg

---

Yfirþyrmandi = samræmast ekki aðstæðum.

Dæmi: eðlilegt að sakna vinar síns sem flytur í burtu en það væri ýkt viðbragð að leggjast í þunglyndi yfir missinum

Að bera kennsl á og meta tilfinningar

- Til að ná tökum á tilfinningum sínum er nauðsynlegt að geta borið kennsl á þær
- Hægt er að skoða hvaða hugsanir fara í gegnum hugann og finna hvaða tilfinningar í líkamanum eru þegar að viðkomandi tilfinning er, s.s. reiði þá finna margir fyrir spennu í líkamanum, hraðari hjartslætti, roði og fl.

Frh.

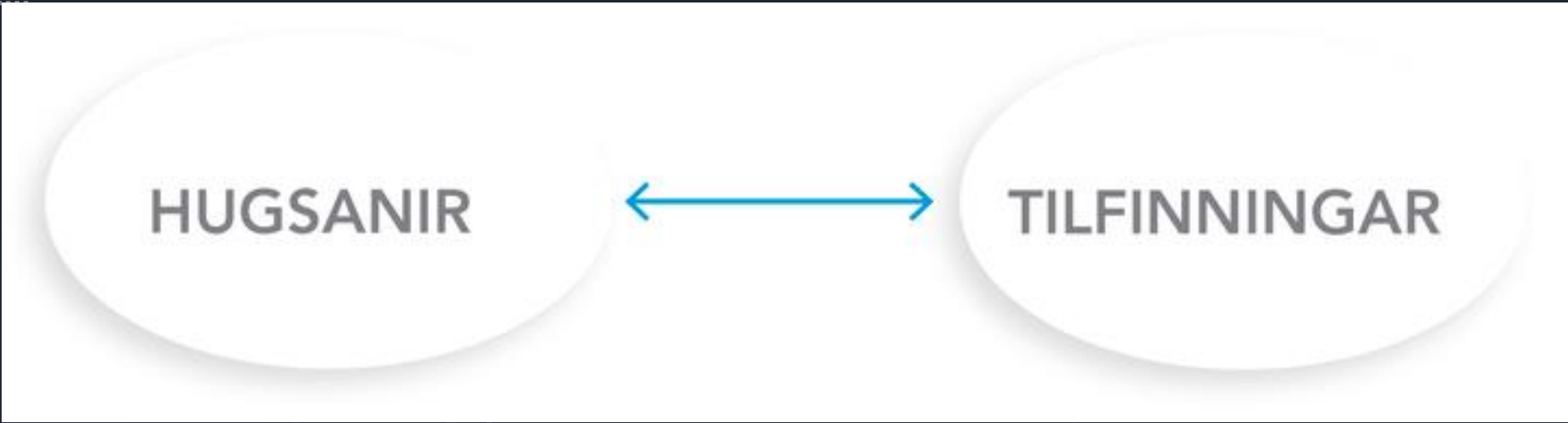
- Einnig er gott að tengja saman aðstæður og líðan til að átta sig á hugsununum
- Hæg er að nota þessar eftirfarandi spurningar til að átta sig á aðstæðunum
  - Hvar var ég?
  - Með hverjum var ég?
  - Hvað var ég að gera?
  - Hvað gerðist?

Frh.

- Þumalfingursreglan er að hægt er að lýsa tilfinningum með einu orði. Ef það þarf að nota fleiri orð þá getur þú verið að lýsa hugsun.

Að meta styrk tilfinninga

A diagram consisting of two white, rounded rectangular boxes with soft shadows, positioned horizontally. The left box contains the word 'HUGSANIR' and the right box contains 'TILFINNINGAR'. A blue double-headed arrow connects the two boxes, indicating a reciprocal relationship between the two concepts.

HUGSANIR

TILFINNINGAR

Tengsl hugsana og tilfinninga

- Í hvert sinn sem einstaklingi líður ílla eða finnur fyrir neikvæðum tilfinningum þá er einhver hugsun sem kemur á undan

Túlkun hefur áhrif á líðan

Nauðsynlegt er að taka eftir hugsunum sínum

Síðan að geta greint hvort þau eigi við rök að styðjast og meta hvort þær eru hjálplegar eða ekki miðað við aðstæður hverju sinni

---

Þannig er hægt að hafa áhrif á tilfinningar sínar og hegðun

Dæmi um áhrif hugsunar á tilfinningar

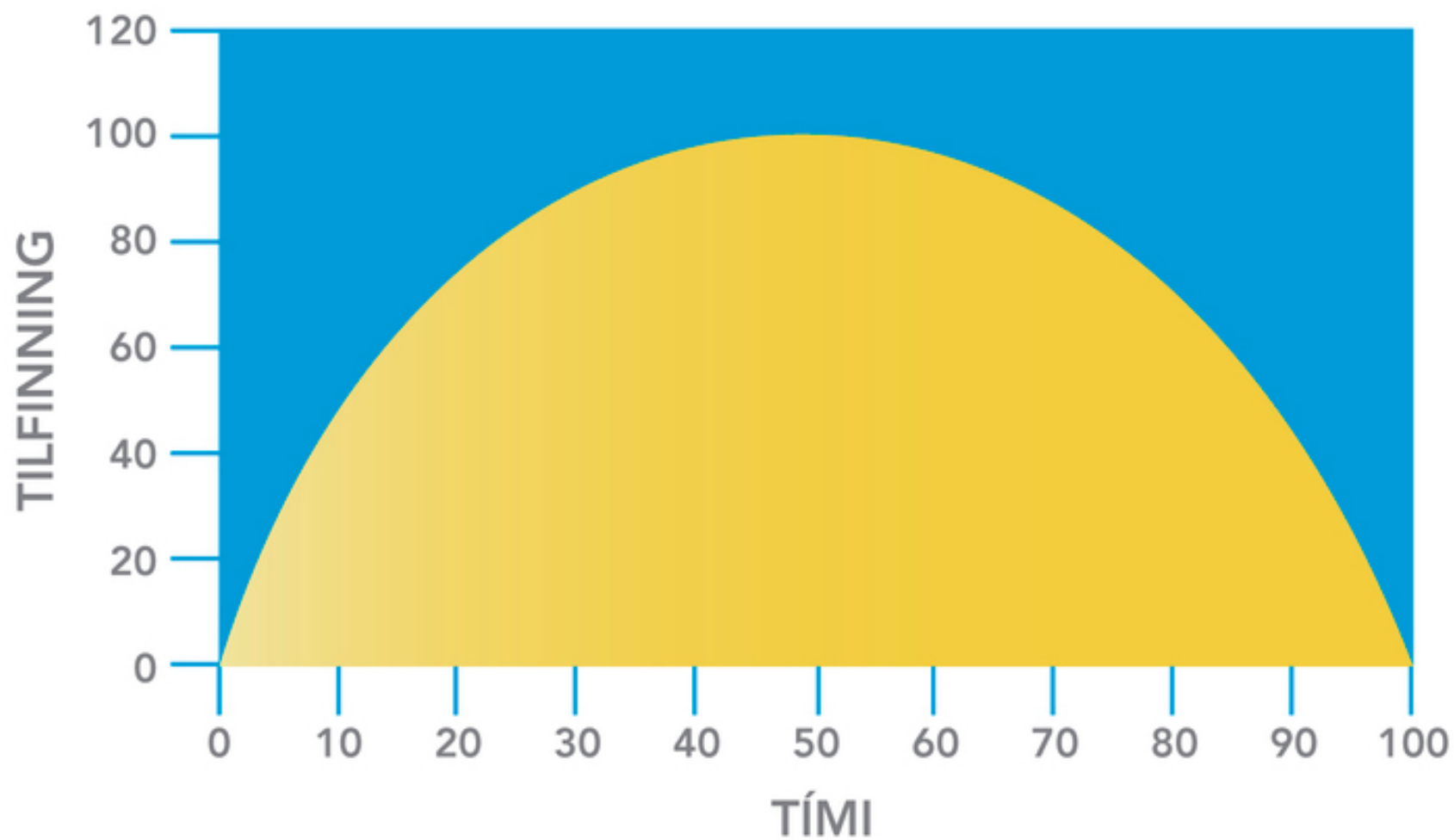
.HUGSANIR

- .1. Ég er misheppnaður
- .2. Þeir hafa engann rétt til að reka mig-óforskammað
- .3. Mér mislíkar þetta, en nú er tækifæri til að breyta til og finna vinnu sem hentar mér

.TILFINNINGAR

- .1. Depurð, sorg
- .2. Reiði
- .3. Jákvæð spenna, eftirvænting

Tilfinningar líða hjá

Samantekt

- Sterk tilfinningaleg viðbrögð benda til þess að eitthvað mikilvægt sé að gerast í lífi þínu.
- Auðvelt er að lýsa tilfinningum í einu orði og þeim fylgja ákveðin líkamleg viðbrögð og hugsanir.
- Með því að læra að þekkja tilfinningaleg viðbrögð þín, getur það auðveldað þér að setja þér ákveðin markmið.
- Mikilvægt er að geta greint á milli aðstæðna, tilfinninga og hugsana.
- Með því að flokka tilfinningar er auðveldara að meta styrk þeirra og hvernig þær sveiflast.
- Ákveðnar hugsanir leiða til ákveðinna tilfinninga.
- Tilfinningar eru ekki hættulegar, þær líða hjá.

Tilfinningar í hjúkrun

- Þurfum að:
- Þekkja eigin tilfinningar og geta haft stjórn á þeim
- Þekkja og viðurkenna tilfinningar skjólstæðinga okkar
- Geta sýnt og tjáð okkar tilfinningar þegar við á
- Geta hvatt og hjálpað skjólst. að orða eigin tilfinningar og fundið þeim jákvæðan farveg.